

מדיניות אכיפה ברישוי עסקים

רקע

1. מועצה אזורית מנשה משתרעת על שטח של 160 אלף דונם, מיער מנשה בצפון ועד קיבוץ מגל בדרום, מקו התפר במזרח ועד חדרה במערב. במועצה מתגוררים כ-23 אלף תושבים, ב-24 ישובים בעלי מאפייני התיישבות שונים: קיבוצים, מושבים, כפרים ערביים וישובים קהילתיים.
2. המועצה רואה חשיבות רבה בהסדרת רישוי העסקים בתחומה. מטרת מערך רישוי העסקים היא לשמור על שלומם של תושבי ובאי המועצה מבחינה בריאותית ובטיחותית, למנוע מטרדים סביבתיים ולשפר את רווחת התושבים ואיכות חייהם – בד בבד עם קידום הפעילות העסקית באזור שהינה המנוף המניע את הצמיחה הכלכלית, מספקת פרנסה לתושבים ומקדמת את המשק המקומי.
3. כיום פועלים בשטחי המועצה כ-357 עסקים טעוני רישוי לפי צו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשע"ג-2013. מיפוי עסקים שהסתיים במהלך 2024 מצא כי כ-26 מתוך עסקים אלו פועלים ללא רישיון עסק. לאור כך ולצורך תחילת פעילות אכיפה מסודרת ומקיפה, הוחלט על גיבוש מדיניות אכיפה אשר תתווה את השיקולים המנחים בעבודת הפיקוח והאכיפה בנושא רישוי עסקים, במטרה להביא למיגור התופעה של עסקים הפועלים ללא רישיון במועצה.

מדיניות זו אושרה על ידי מליאת המועצה ביום 18.2.2025.

עקרונות מדיניות האכיפה

4. הפעלת עסק טעון רישוי ללא רישיון היא עבירה על החוק שבצידה ענישה פלילית (צווים, קנסות ואף מאסר).
5. מדיניות האכיפה מטרתה ליצור אחידות, שקיפות ושוויוניות באכיפה. מדיניות אכיפה ברורה יוצרת וודאות לבעלי העסקים ולמי שמעוניין לפתוח עסק, היא מסייעת לבעלי העסקים לכלכל את צעדיהם ולפעול בהתאם לחוק.
6. ואולם, מאחר שמשאבי המועצה מוגבלים הם, נדרש לקבוע סדרי עדיפויות באכיפה. סדרי העדיפויות שלהלן נקבעו בהתבסס על המטרות והתכליות העומדות בבסיס דיני רישוי עסקים ובהתחשב בתמונת העסקים טעוני הרישוי במרחב המועצה.
7. מדיניות האכיפה מחייבת את גורמי הפיקוח, אולם על התובע העירוני להפעיל בכל מקרה ומקרה שיקול דעת עצמאי ופרטני לפי הנחיות הפרקליטות והיועץ המשפטי לממשלה.
8. סוגי העסקים שיפורטו להלן בקטגוריות אכיפה בעדיפות גבוהה אינם רשימה סגורה, ועשויים להשתנות מעת לעת, ואף ייתכנו מקרים בהם תידרש סטייה מהמדיניות, והכל בהתחשב בנסיבות ובשיקול דעת של מנהלת מחלקת רישוי עסקים והתובע העירוני של המועצה.

אכיפה בעדיפות גבוהה

9. אכיפה בעדיפות גבוהה פירושה מתן קדימות לטיפול בעסקים הנמצאים בקטגוריה זו, ובמקרים המתאימים – קרי, סכנה ממשית או חשש משמעותי לפגיעה בציבור בשים לב למטרות הרישוי – הוצאת **צו הפסקה מינהלי** לפי סעיף 20 לחוק לסגירת העסק (בכפוף לזכות טיעון, למעט חריגים).
10. עדיפות גבוהה באכיפה תינתן במקרים הבאים:
 - א. עסקים בעלי פוטנציאל מסוכנות גבוה:

אום אל קוטוף • אלוני יצחק • אל עריאן • ברקאי • גן השומרון • גן שמואל • כפר גליקסון • כפר פינס • להבות חביבה • מאור • מגל • מי עמי • מייסר • מצפה אילן • מצר • מענית • משמרות • עין עירון • עין שמר • קציר • רגבים • שדה יצחק • שער מנשה • תלמי אלעזר

1. פריטים 2.1ב, 2.1ג – גז – אחסונו, מכירתו וחלוקתו
2. פריטים 2.2א, 2.1ז – תחנות תדלוק בדלק ומילוי גז
3. פריט 7.9 – אולם או גן לשמחות ולאירועים שזה עיקר עיסוקו
4. פריט 9.1 – כלי נשק ותחמושת
5. פריטים 10.10, 10.11 – חומרים מסוכנים, חומרי נפץ
6. פריט 10.14א – מוצרים בעלי מרכיב מתכתי – ייצורם, עיבודם, יציקתם, ציפויים, ניקויים, צביעתם

- ב. עסקים בעלי פוטנציאל גבוה לסיכון תברואתי:
 1. פריט 4.2 – בתי אוכל [מעל 50 איש]
 2. פריט 4.4 – ייצור מזון מן החי
 3. פריט 4.6 – מפעלי מזון
 4. פריט 4.7 ג – אטליז
 5. פריט 4.7 ד – מרכול עם טיפול במזון
- ג. הפרת צווים מינהליים או שיפוטיים.
- ד. עסק חדש (פחות מ-18 חודשים) – ללא קשר למידת המסוכנות.
- ה. מקרים אחרים אשר בהם, לפי נסיבות העניין, לפי שיקול דעת מנהלת מחלקת רישוי וקידום עסקים ובהתייעצות עם התובע העירוני, ראוי לטפל בעדיפות גבוהה.

אכיפה בעדיפות בינונית

11. אכיפה בעדיפות בינונית פירושה אכיפה בהתאם לתכנית העבודה השנתית של מחלקת רישוי וקידום עסקים ומחלקת הפיקוח.

אמצעי האכיפה העומדים לרשות המועצה

12. הוצאת **צו למניעת פעולות** (הכנה לפתיחת עסק או ניהולו) לפי סעיף 22א לחוק תבוצע במקרים הבאים (בכפוף לזכות טיעון):

- א. פריט 4.6 – מפעלי מזון
 - ב. פריטים 6.9 א, 6.9 ב – רוכלות מזון ורוכלות בעסק אחר הטעון רישוי, אם היא פועלת בניגוד לתנאי רישיון העסק
 - ג. פריט 7.9 – אולם או גן לשמחות ולאירועים שזה עיקר עיסוקו
 - ד. כל עסק המשתלט על שטחים ומבנים ציבוריים שלא כדין
13. הוצאת **צו הפסקה שיפוטי** (ללא כתב אישום) לפי סעיף 22ב לחוק, או **צו סגירה שיפוטי במקביל** להגשת כתב אישום לפי סעיף 17 לחוק, תבוצע כאשר שוכנע התובע העירוני כי ניתן להוציא לעסקים אלה רישיון, אולם בעלי העסקים אינם פועלים להוצאת רישיון, וכי לא ניתן להשיג את מטרת הצו באמצעי מידתי יותר. הבחירה בין שני ההליכים תיעשה לפי המבחנים שנקבעו בפסיקה. הפעולה תבוצע במקרים הבאים:
 - א. עסקים בעלי פוטנציאל מסוכנות גבוה:

אום אל קוטוף • אלוני יצחק • אל עריאן • ברקאי • גן השומרון • גן שמואל • כפר גליקסון • כפר פינס • להבות חביבה • מאור • מגל • מי עמי • מייסר • מצפה אילן • מצר • מענית • משמרות • עין עירון • עין שמר • קציר • רגבים • שדה יצחק • שער מנשה • תלמי אלעזר

1. פריטים 2.1 ב, 2.1 ג – גז – אחסונו, מכירתו וחלוקתו
 2. פריטים 2.2 א, 2.1 ז – תחנות תדלוק בדלק ומילוי גז
 3. פריט 4.8 – עסק למכירת משקאות משכרים לצריכה במקום
 4. פריט 9.1 – כלי נשק ותחמושת
 5. פריטים 10.10, 10.11 – חומרים מסוכנים, חומרי נפץ
- ב. עסקים בעלי פוטנציאל גבוה לסיכון תברואתי – אם חסר להם אישור משרד הבריאות או אישור כבאות:

1. פריט 4.2 – בתי אוכל [מעל 50 איש]
 2. פריט 4.4 – ייצור מזון מן החי
 3. פריט 4.6 – מפעלי מזון
 4. פריט 4.7 ג – אטלז
 5. פריט 4.7 ד – מרכול עם טיפול במזון
- ג. עסקים קולטי קהל רב – אם חסר להם אישור משטרה או אישור כבאות:
1. פריט 4.2 – בתי אוכל [מעל 50 איש]
 2. פריט 4.7 ד – מרכול עם טיפול במזון
 3. פריט 6.8 א – קניון
 4. פריט 7.4 א – בריכות
 5. פריט 7.9 – אולם או גן לשמחות ולאירועים שזה עיקר עיסוקו
 6. עסקים עתירי שטח ברמת סיכון אש 4-5
- ד. עסקים המייצרים מפגע סביבתי – אם חסר להם אישור איכות סביבה:
1. פריט 5.1 – אשפה ופסולת, למעט חומרים מסוכנים
 2. פריט 5.3 – שפכים וקולחין
 3. פריט 8.7 ב – פירוק חלקים משומשים מכלי רכב
 4. פריט 10.7 – מפעלים לחומרי גלם לבנייה

14. **הגשת כתב אישום לפי סעיף 14 ובקשת צו סגירה לפי סעיף 16 לחוק במסגרת גזר הדין רלבנטית לכל סוגי העסקים טעוני הרישוי הפועלים ללא רשיון עסק.** העדיפות לטיפול בעסקים אלה תיקבע בהתאם למידת המסוכנות הגלומה בעסק, מידת המורכבות בהסדרת העסק, ונסיבות מיוחדות של העסק כגון אופיו, גודלו, הנראות שלו, משך העיסוק בו, התנהלותו של בעל העסק ופעולות שנקט להסדרת העסק, וכיוצא ב.

אום אל קוטוף • אלוני יצחק • אל עריאן • ברקאי • גן השומרון • גן שמואל • כפר גליקסון • כפר פינס • להבות חביבה • מאור • מגל • מי עמי • מייסר • מצפה אילן • מצר • מענית • משמרות • עין עירון • עין שמר • קציר • רגבים • שדה יצחק • שער מנשה • תלמי אלעזר